

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Фізико-технологічний факультет
Кафедра теорії та методики професійної освіти

***СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
26-27 жовтня 2016 р.**

Україна, Рівне
Видавець О. Зень
2016

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

П 341

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 27 жовтня 2016 р.)

Редакційна колегія:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук., професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Дейнега Олександр Вікторович – кандидат економічних наук, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;

Сингаївський Дмитро Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-технологічного факультету РДГУ;

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної освіти;

Поліщук Наталія Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент;

Шутяк Володимир Георгійович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Дупак Надія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;

Кирильчук Юрій Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент;

Літковець Олена Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач;

Шурин Олена Іванівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Рецензент:

Савченко Лариса Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ «Криворізький національний університет».

Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи.
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Рівне 26 – 27 жовтня 2016 року). – Рівне: О. Зень, 2016. – 114 с.

ISBN 978-617-601-167-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи», яка відбулася 26-27 жовтня 2016 р. на базі Рівненського державного гуманітарного університету, за ініціативи кафедри теорії і методики професійної освіти. Тематику доповідей присвячено: шляхам удосконалення форм і методів організації науково-дослідницької та позааудиторної роботи; сучасним методикам і практичному досвіду: викладання навчальних дисциплін у системі підготовки вчителів трудового навчання та технологій; навчання учнів в загальноосвітніх закладах трудового навчання та технологій.

Збірник адресовано науковцям, аспірантам, вчителям трудового навчання, студентам, з метою використання в науковій та навчальній діяльності.

*За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.*

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

ISBN 978-617-601-167-5

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016

© Автори статей, 2016

ЗМІСТ

Передмова	3
Андрощук І.В. Проектна технологія як засіб підготовки вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії.....	4
Андрощук І.П. Позаурочна предметно-перетворювальна діяльність майбутніх вчителів трудового навчання.....	6
Бережна М.В. Інженерно-педагогічна складова діяльності викладачів практичного навчання.....	9
Борисова Т.М. Самостійна навчальна робота студентів у світлі євроінтеграції.....	12
Валача А.М. До проблеми розвитку технічного мислення у майбутніх вчителів трудового навчання.....	14
Вовк Н.В., Селиверстова Г.В. Уроки трудового навчання з застосуванням технології емпайрмент.....	16
Войтко А.І., Хоронжевський О.М., Зброжек Д.Г. Використання інтерактивних технологій на заняттях профільного навчання «Деревообробка» в 10-му класі	17
Галамбош Г.В. Патріотичне виховання молоді: сучасні аспекти розвитку	19
Гомонець О.А. Впровадження інноваційних технологій в систему підготовки вчителя трудового навчання у педагогічному коледжі.....	21
Гордійчук Ю.П. Теоретичні аспекти розвитку графічних компетентностей в учнів на уроках трудового навчання.....	23
Гриценко Л.О. Інтерактивні технології навчання студентів графічних дисциплін	25
Гусак Н.В. До питання про формування професійної самосвідомості майбутніх учителів трудового навчання.....	28
Дорош Г.В. Теоретичні аспекти формування в учнів старших класів навчальних компетентностей засобами проектних технологій	30
Дупак Н.В. Підготовка майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності..	32
Жогло Н.В. Підготовка майбутнього вчителя технологічної освіти до реалізації проектних технологій.....	35
Калязін Ю.В. Інтерактивні системи навчання при вивченні метрології та стандартизації.....	37
Кирильчук Ю.В. Організація дослідницької роботи майбутніх вчителів технологій при вивченні методичних дисциплін	39
Кібальник В.А. Переваги та недоліки програмного забезпечення системи дистанційного навчання.....	42
Кудря О.В. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до навчання учнів основної школи елементам дизайну.....	45
Кузьменко П.І. Вплив міжпредметних зв'язків з інформатики та обчислювальної техніки на засвоєння студентами знань з інженерної та комп'ютерної графіки.....	46
Кулінка Ю.С. Методичні аспекти використання арт-технологій на уроках трудового навчання.....	49
Лісова С.В. Професійна компетентність майбутнього вчителя у контексті модернізації вищої освіти.....	52
Літковець О.Д. Впровадження сучасних педагогічних технологій в процес	

підготовки вчителя трудового навчання та технологій.....	54
Мельник І.В. До питання фахової підготовки сучасного вчителя трудового навчання та технологій.....	56
Мокляк В.І., Одарчук О.М. Самопізнання особистості засобами арт-терапевтичної техніки лялькотерапії на уроках трудового навчання.....	59
Нагорна Н.О. Евристичні методи проектування як засіб формування проектно-технологічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання.....	63
Орлова Н.С. Залучення учнів молодшого шкільного віку до художнього конструювання.....	66
Осіпова В.С. Мультимедійні технології як важлива перспектива розвитку освітнього процесу.....	68
Охріменко Л.С. Традиційний костюм українців XVI-VII століття.....	70
Поліщук Н.В. Освітній аспект застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання.....	72
Поляков С.В. Технологія розробки дидактичного супроводу засобами SAMTASIASTUDIO процесу навчання креслення.....	74
Савенко І.В. Естетичне виховання у процесі підготовки майбутніх учителів технологій до викладання основ дизайну.....	77
Сервачак О.В., Малєєва І.В. Формування жіночої та національної ідентифікації дівчат на уроках трудового навчання.....	79
Сергійчук Н.М. Формування професійних умінь майбутніх учителів технологій засобами ІКТ.....	81
Симонович Н.В. Сутнісні особливості інтерактивних технологій навчання.....	83
Сіпайло В.О. Використання засобів комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання.....	85
Титаренко В.М. Гігієнічна культура учнів загальноосвітньої школи на уроках трудового навчання	87
Титаренко В.П. Естетико-педагогічна проекція українських народних промислів.....	89
Титаренко О.О. Самостійна робота студентів при організації навчального процесу.....	91
Фещук Ю.В. Графічна підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій у системі вищої освіти.....	92
Цина А.Ю. Проектування та впровадження інноваційних педагогічних технологій.....	94
Чорнусь С.М. Зв'язок графічної підготовки майбутніх учителів технологій з вивченням дисципліни «Обробка конструкційних матеріалів».....	96
Шевчук А.А. Текстова вишивка: історичні аспекти української орнаментики на уроках трудового навчання.....	99
Шурин О.І. До питання підготовки вчителя технологій у контексті євроінтеграції.....	101
Якименко А.В. Мультимедія як невід'ємний засіб підвищення ефективності навчального процесу.....	103
Яремчук І.А. Формування проектно-технологічної компетенції майбутнього учителя технологій в умовах педагогічного коледжу.....	105
Автори	109

візерунки створювала абсолютно унікальну річ, закодовану на добру долю для себе, чи рідної людини. А от відшити чужий узор для сорочки, наприклад, означало взяти на себе чужу долю.

Дослідник В. Підгірняк шляхом аналізу народної творчості прикарпатського краю, виявив певні закономірності у вишитих орнаментах, які наштовхнули його на виявлення в них закодованої інформації [5]. Любе слово чи словосполучення по буквах зашифровується в елементах орнаменту та самих орнаментах вишитих виробів, які стають оберегами людини. Також, ним запропонована комп'ютерна програма для розробки текстових орнаментів для вишивки, яка досить проста в користуванні.

Отже, використання текстової вишивки та історичні аспекти української орнаментики на уроках трудового навчання формує стійкий інтерес до навчання, сприяє розвитку творчості, спрямованої на використання та підвищення мотивації учнів, розвиток навичок високого рівня та практичних життєвих навичок у підготовці учнів старших класів на уроках трудового навчання.

Література

1. Гайдай Л. Історія України в особах, термінах, назвах і поняттях. – Луцьк: Вежа, 2008. – 507 с.
2. Давидюк В. Чоловічі та жіночі узори в народному вбранні. – Луцьк: Видавництво «Волинська обласна друкарня», 2005. – 44 с.
3. Нікішенко Ю. Символіка українських орнаментів української вишивки на одязі початку ХХ ст. / Ю. Нікішенко. // Наукові записки. Теорія та історія культури. – № 19. – 2003. – С. 30.
4. Нікішенко Ю.І. Символіка окремих геометричних орнаментів української вишивки [Електронний ресурс] /Ю.І. Нікішенко // Наукові записки. Том 20-21. Теорія та історія культури. – С. 76–80. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/soc_gum/naukma/Tik/2002_20-21/12_nikishenko_yui.pdf (дата звернення 25.10.2016). – Назва екрана: 12_nikishenko_yui.pdf
5. Підгірняк В. Текстова вишивка / В. Підгірняк. – Київ : Книжкове видання, 2008. – 36 с.

Шурин Олена Іванівна,
кандидат педагогічних наук, старший викладач,
кафедра теорії та методики професійної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет

ДО ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ТЕХНОЛОГІЙ У КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Освіта і наука кожної країни є тими важелями, котрі реально визначають майбутнє нації, визначальними факторами людського розвитку її громадян. Сьогодні вони є безальтернативним засобом національного самоутвердження. Тому особливої актуальності набула проблема розвитку національної освіти і науки в Україні в контексті євроінтеграційних процесів, осмислення змін, що відбуваються у європейському освітньому і науковому просторі, створення в українській науці нового образу національної системи освіти у контексті модернізаційних процесів.

Одним із пріоритетних напрямів сучасної професійно-педагогічної діяльності української вищої школи на її шляху до євроінтеграції та гармонізації національних і міжнародних освітніх стандартів у контексті Болонського процесу є розроблення, впровадження й удосконалення інноваційних методик підготовки спеціалістів на основі передового зарубіжного і вітчизняного досвіду [1].

Проблема професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів всебічно висвітлювалася в роботах П. Аутова, С. Архангельського, А. Барабанщикова, В. Безпалько, О. Бондаревської, М. Букач, А. Вербицького, О. Гармаш, В. Гриньової, М. Дьяченко, Т. Іванової, І. Ісаєва, Л. Кандибовича, Г. Каштанової, О. Рудницької, Т. Щеглової та ін. дослідників.

Теоретико-методичні засади професійної підготовки вчителя технологій розглянуті в дослідженнях А. Вербицького, А. Грінченка, О. Коберника, В. Мадзігона, В. Сидоренка, А. Терещука, Г. Терещука, С. Ткачук та ін. [3].

Метою статті є аналіз психолого-педагогічної літератури щодо дослідження процесу підготовки вчителів технологій у контексті євроінтеграційних процесів.

Інтеграція української вищої школи у європейський та світовий освітній простір можлива лише за умови реформування та модернізації підготовки спеціалістів у вищих навчальних закладах країни. Це актуалізує проблему освітніх інновацій як дієвого чинника інтенсифікації та підвищення якості освітніх послуг, зростання творчого потенціалу учасників навчального процесу. Від кваліфікованого педагога сьогодні вимагаються різноманітні знання не лише у педагогічній галузі, але й у суміжних сферах, ґрунтовна загальна та фахова методологічна підготовка, вільне володіння методикою і практикою наукових та прикладних досліджень, зокрема міждисциплінарних, сучасним мовним і технічним

інструментарієм. Також варто пам'ятати і про те, що навчальному процесі вчитель виступає не лише носієм певної системи знань, а й високоморальною особистістю, для якої притаманні справедливість, чесність, доброта та відповідальність. Кваліфікований педагог-професіонал має відповідати на виклики часу, втілюючи нові вимоги, тенденції, ідеї у нових освітніх технологіях, формах і структурах, методах і засобах професійної підготовки. Тому педагогічна підготовка вчителя є важливим етапом процесу становлення майбутнього педагога, формування його професійних якостей, володіння професійно-педагогічною культурою [4].

Професійно-педагогічна підготовка вчителя базується на спеціальній і педагогічній освіті та передбачає високий рівень професійної і педагогічної діяльності, набуття вмінь здійснювати педагогічну взаємодію, накопичення педагогічного досвіду.

Важливе значення у професійно-педагогічній підготовці вчителя технологій відіграє бажання вчителя бути майстром своєї справи, відповідати власному ідеалу, формування потреби у постійному самовдосконаленні своїх професійних навичок.

Професіоналізм особистості педагога включає такі його якості, які стимулюють розвиток природної і ціннісної сфери особистості молодої людини. А педагогічний процес ґрунтується саме на системі різноманітних взаємодій, взаємовідносин, які реалізують ставлення педагога до самої професії, учнів, колег по роботі, професійного середовища тощо.

Система компонентів професійно-педагогічної підготовки вчителів як складний та багаторівневий процес обіймає низку етапів: формування професійно-педагогічних намірів і усвідомлений вибір педагогічної професії; продуктивне засвоєння знань, умінь і навичок, взаємодія і взаємовплив об'єкта і суб'єкта навчального процесу; професійно-педагогічна адаптація; повна реалізація особистості в педагогічній діяльності.

Процесу здійснення професійно-педагогічної підготовки вчителів сприяють наступні умови: навчально-педагогічна направленість учителя; постійне накопичення психолого-педагогічних знань; розвиток педагогічної рефлексії і педагогічного стилю мислення; формування індивідуального стилю педагогічної діяльності; вивчення вчителем досвіду колег, своїх попередників і узагальнення власного педагогічного досвіду; формування потреби в професійно-педагогічному самовдосконаленні і самоосвіті

Розглядаючи основні аспекти професійної підготовки майбутнього вчителя технологій, хочемо зазначити, що професійна підготовка педагогів даного напрямку має здійснюватися на загальнонауковому, загальнотехнічному, загальнопедагогічному і фаховому рівнях. Цей процес повинен пронизувати ряд циклів навчальних дисциплін та видів навчально-дослідницької діяльності студентів [3].

Однак, насамперед, учитель повинен володіти системою психолого-педагогічних знань, знати особливості педагогічної діяльності, її структуру, вимоги, які вона висуває до особистості педагога. Крім того, він повинен володіти системою концептуальних знань, які допомагають йому усвідомлено будувати педагогічний процес, а саме: сутність освіти як соціального явища, місце й роль шкільного навчання в системі неперервної освіти, функції навчання, сучасні підходи до освіти тощо. Учителю також необхідні знання сутності процесу навчання, його закономірностей і принципів, особливостей і структури навчальної діяльності учнів, способів її організації, способів проектування навчального процесу та відбору змісту навчання, адекватних моделей, форм, методів і засобів навчання, основ процесу виховання учнів і способів організації виховного процесу в школі, способів діагностики й аналізу результатів своєї педагогічної діяльності

Майбутній учитель трудового навчання ще в рамках навчання у вищому навчальному закладі повинен навчитися організовувати проектно-технологічну діяльність учнів різних вікових категорій, створювати банки проектів з урахуванням різноманітних здібностей і інтересів школярів, технічної оснащеності шкільних майстерень. Вчитель технологій покликаний реалізувати поставлені педагогічні задачі, інноваційні освітні технології, здатний ефективно реалізувати освітні завдання, сформувати всебічно і гармонійно розвинену особистість учня [2].

Тому у вищих педагогічних навчальних закладах домінантою навчально-виховного процесу стає підготовка вчителя-творця, вчителя-вихователя, спроможного вийти за межі навчального предмету, стати для учнів своєрідним транслятором національної культури і духовних традицій українського народу.

Відтак, головна мета вищої школи сьогодні - забезпечення потреб держави у висококваліфікованих, професійно-мобільних, конкурентоспроможних і витребуваних на ринку праці фахівцях, готових виконувати складні професійні функції та завдання, із широким світоглядом, професійним мисленням і творчим потенціалом, здатних до безперервного навчання і продукування нових знань, з навичками злагодженої та конструктивної колективної роботи у нових умовах або непередбачуваних ситуаціях, оперативного розв'язання можливих проблем, а першочерговим завданням української освіти є якнайшвидша адаптація до єдиних європейських освітніх критеріїв і стандартів. Підготовка таких спеціалістів на рівні європейських вимог і професійних стандартів передбачає впровадження в систему вищої професійної освіти широкого спектру нововведень, які б сприяли удосконаленню, модернізації та підвищенню якості науково-освітньої роботи, і створення на основі комплексного підходу своєрідного інноваційно-освітнього клімату для ефективної діяльності вищих навчальних закладів.

Тому інтеграція української вищої освіти у європейський та світовий освітній простір можлива лише за умов реформування та модернізації підготовки кваліфікованих педагогів у вищих навчальних закладах країни.

Література

1. Артикуца Н. В. Освітні інновації у контексті євроінтеграційних процесів / Н. В. Артикуца. // Вища освіта України. Темат. вип.: Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти / АПН України, Ін-т вищої освіти; [відп. ред. вип. Маноха І. П.]. – [К.: Гнозис], 2007. – Дод. 3, (т. 5). – С. 15–23.
2. Бурдун В. В. Проблеми фахової підготовки сучасного вчителя трудового навчання / В. В. Бурдун // Науковий вісник Донбасу. – 2008. – Вип. 1 (5). [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://nvd.luguniv.edu.ua/archiv/NN5/index.htm>
3. Ткачук С. І. Актуальні проблеми професійної підготовки вчителя трудового навчання у вищих педагогічних навчальних закладах / С. І. Ткачук, С.І. Коберник // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 108.2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_2_108_19.pdf
4. Чичук В. М. Нові підходи до підготовки вчителів у контексті євроінтеграційних процесів / В.М. Чичук // Витоки педагогічної майстерності. Сер. : Педагогічні науки. – 2011. – Вип. 8(2). – С. 294–299.

Якименко Аліна Вікторівна,
асистент,
кафедра виробничо-інформаційних технологій та безпеки життєдіяльності,
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

МУЛЬТИМЕДІА ЯК НЕВІД'ЄМНИЙ ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Мультимедіа технології посідають важливе місце в ході інформатизації суспільства, розвитку системи освіти і культури. Освітнє середовище є одним з об'єктів процесу інформатизації. За умов переходу України до сучасного інформаційного суспільства дедалі більш актуальним стає питання про інтеграцію інноваційних методик навчання.

За останні кілька років проведено ряд наукових досліджень з проблеми впровадження комп'ютерних технологій у навчальний процес, серед яких слід відзначити дослідження В. Бикова, Р. Гуревича, М. Деркача, М. Жалдака, Н. Іщука та ін. Серед зарубіжних педагогів слід відзначити вклад Ф. Жерара, Б. Хантера, Б. Холмберга та інших.

Сьогодні новітні технології стали невід'ємною складовою сучасного світу, вони визначають подальший економічний та суспільний розвиток людства. У цих умовах революційних змін потребує і система навчання. Нині якісне викладання дисциплін не може здійснюватися без використання засобів і можливостей, які надають комп'ютерні технології та Інтернет.

Вони дають змогу викладачеві краще подати матеріал, зробити його більш цікавим, швидко перевірити знання студентів та підвищити їх інтерес до навчання. Викладач має можливість отримувати найсучаснішу інформацію, активно спілкуватися з колегами та студентами. Завдяки цьому підвищується авторитет викладача, він дійсно може бути носієм культури, знань, усього передового.

Мультимедіа – комбінування різних форм представлення інформації на одному носієві, наприклад текстової, звукової і графічної, або, останнім часом все частіше – анімації і відео. Характерною особливістю мультимедійних веб-вузлів і компакт-дисків є гіперпосилання. Так, мультимедійна база даних буде вмещувати текстову і образну інформацію, відеокліпи і таблиці, і все це має однаково легкий доступ. Мультимедійна телекомунікаційна послуга дозволяє користувачеві посилати і одержувати будь-яку форму інформації, взаємозамінну за бажанням.

Викладачеві для застосування комп'ютерних технологій на заняттях потрібна, насамперед, теоретична підготовка в оволодінні цими технологіями, тому використовуючи мультимедійні технології викладач має бути ознайомлений з арсеналом дидактичних можливостей мультимедіа, в тому числі:

- урізноманітнення форм подання інформації;
- урізноманітнення типів навчальних завдань;
- створення навчальних середовищ, які забезпечують «занурення» студента в уявний світ, у певні соціальні й виробничі ситуації;
- широке застосування ігрових прийомів;